

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ З АЛЕРГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

Я. П. Костик, Т. Я. Скарлош

Тернопільська університетська лікарня

Серед захворювань, що мають тенденцію до збільшення, значне місце посідають алергічні недуги. Медичні сестри повинні мати знання щодо механізмів виникнення алергій, розпізнавати ознаки алергій та вміти здійснювати догляд за хворими з алергічними захворюваннями.

OBSERVATION AND CARE OF PATIENTS WITH ALLERGIC DISEASES

Ya. P. Kostyk, T. Ya. Skarlosh

Ternopil University Hospital

The allergic diseases are among the diseases that are tend to increase in amount. It is very important for nurses to recognize the mechanisms of appearing the allergies, the signs of the allergies and to be able to promote adequate care for patients with allergic diseases.

Вступ. Алергічні недуги посідають значне місце серед захворювань, що мають тенденцію до збільшення. Медичні сестри повинні знати механізми виникнення алергій, розпізнавати ознаки алергій та вміти здійснити догляд за хворими з алергічними захворюваннями.

Алергія (грец. *αλλοζ* – інший і *εργον* – дія) – змінена чутливість організму тварин і людини до чужорідних речовин (здебільшого білкової природи), що вводяться повторно. Речовини, які викликають алергію (т. з. алергени), здебільшого мають білкову природу (тваринні та рослинні білки, білкові речовини мікроорганізмів) [1].

Алергени можуть потрапляти в організм через шкіру і слизові оболонки або надходити в кров із вогнищ запалення. Прояви алергії виникають лише тоді, коли перше і повторне надходження алергену розділені певним проміжком часу (не менше 5–7 днів). До проявів алергії належать протилежні за своїми ознаками, але спільні за первинним механізмом явища зміненої реактивності

організму – анафілаксія (підвищення чутливості до шкідливої дії алергену) та імунітет (зниження чутливості внаслідок посилення опірності організму).

Алергени поділяються на два типи: екзоалергени та ендоалергени [1–2].

Основна частина. Механізм виникнення алергії полягає у тому, що алерген потрапляє до організму і на його знешкодження виділяються певна кількість антитіл. Проте якщо в організмі є якісь порушення, то алергени виділяються в надлишку, що призведе до виділення надлишку високомолекулярних сполук, які і спричиняють розвиток алергії.

У відділеннях, де перебувають такі хворі, не рекомендується тримати багато рослин (особливо тих, які цвітуть), м'які меблі (дивани, крісла), акваріуми, а також килимові доріжки, важкі портьєри, в яких скупчується пил. У палаті мають бути ватні або поролоні подушки (не пухові) [2].

Середній медичний персонал алергологічного відділення повинен мати спеціальну підготовку. Медична сестра допомагає лікареві збирати алергологічний анамнез (якщо є спеціальні бланки історії

хвороби), знайомить пацієнтів із правилами поведінки у стаціонарі.

Велике значення має раціональне харчування цих хворих. Непереносимість тих чи інших продуктів харчування дуже індивідуальна, але є продукти, які часто можуть спричиняти алергічні захворювання. Це яйця, шоколад, цитрусові, риба, краби, горіхи, перець, гірчиця тощо. Тому хворим, схильним до алергії, не рекомендується споживати ці продукти.

Їжа має містити в своєму складі фізіологічно необхідну кількість білків, жирів, солей, вуглеводів, вітамінів. Хворому рекомендують не переїдати, їсти часто, невеликими порціями. Останній раз треба їсти не менш як за 2 год до сну.

У зв'язку з частою алергією на гірчицю, її слід вилучити з буфета роздавальні та з приміщень для миття посуду.

У загальній неспецифічній гіпоалергенній дієті для хворих з алергічними недугами обмежують вуглеводи, кухонну сіль та рідину з урахуванням індивідуальної непереносимості того чи іншого харчового продукту.

У разі захворювання на полінози найголовнішим у їх лікуванні є припинення контакту з алергенами, тобто ізоляція потерпілих під час цвітіння рослин. Палату, де перебувають хворі на сінну пропасницю, захищають від проникнення пилку рослин.

У сезон цвітіння в стаціонарі рекомендується заклеювати рами папером, завішувати вікна і двері вологими простирадлами. Хворим доцільно в цей час носити захисні окуляри. Поза стаціонаром у сонячні дні їм забороняється виходити у двір, де у повітрі є велика концентрація пилку.

Медичний персонал алергологічного відділення перед початком роботи повинен знімати верхній одяг і приймати душ. У палатах 2–3 рази на день здійснюють вологе прибирання. Провітрюють приміщення тільки за умови, що в повітрі відсутній пилок рослин.

Висновок. Медичні сестри алергологічного відділення повинні мати знання щодо механізмів виникнення алергій, розпізнавати ознаки алергій та вміти здійснювати догляд за хворими з алергічними захворюваннями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / за заг. редакцією А. В. Єпішина. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001.

2. Медичні маніпуляції / за редакцією Л. С. Білика. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2005.